

عنوان مقاله:

بررسی توان بالقوه توسعه زیربخشهای کشاورزی استانهای کشور با رهیافت ضریب مکانی ایستا و پویا

محل انتشار:

فصلنامه اقتصاد کشاورزی، دوره 14، شماره 3 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

حسین محمدی - عضو هیئت علمی گروه اقتصاد کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

الهه اعظم رحمتی - پژوهشگر

علیرضا کرباسی - گروه اقتصاد کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

در ایران به دلیل ناهمگونیهای زیاد بین استانهای کشور چه به لحاظ شرایط اقلیمی و منابعهای طبیعی و نیز به لحاظ میزان سرمایهگذاری و تولید، برای فعالیتهای اقتصادی به ویژه در بخش کشاورزی، برنامهریزی منطقی در سطح استانها برای بهرهبرداری از توان بالقوه و ظرفیتهای استانهای کشور، ضرورتی انکارناپذیر است. از آنجا که بررسی توانایی و قابلیت استانهای مختلف در فرایند توسعه در هریک از زیربخشهای کشاورزی، امکان برنامهریزی و اصلاحهای لازم برای بهبود رشد اقتصادی را فراهم میکند و راهبرد سودمندی برای سرعت بخشیدن به توسعه کسب و کارهای کشاورزی است؛ این پژوهش با هدف شناسایی قابلیت استانهای کشور در توسعه هریک از زیربخشهای کشاورزی، تغییرپذیریهای زمانی این قابلیتها را با معرفی شاخص ضریب مکانی پویا بررسی کرده و با ادغام دو روش ضریب مکانی پویا و ایستا، امکان تجزیه و تحلیل وضعیت بالفعل و بالقوه استانهای کشور در بخش کشاورزی را طی سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ فراهم کرده است. نتایج این پژوهش نشان میدهد با گذر زمان شمار استانهای دارای قابلیت در بخش کشاورزی کاهش یافته است. همچنین قابلیت و ظرفیت توسعه بخش کشاورزی بر مبنای میانگینهای شاخص ضریب مکانی ایستا (۴۵۵/۱) و پویا (۹۹۹/۰) محاسبه شده است که در استانهای کشور، طی دوره مورد بررسی درحال کاهش بوده است. درحالیکه شاخص ضریب مکانی ایستا به ترتیب استانهای گلستان و مازندران را به عنوان با قابلیتترین و استانهای تهران و بوشهر را به عنوان کمقابلیتترین استانهای کشور در بخش کشاورزی معرفی میکند؛ بر مبنای نتایج شاخص ضریب مکانی پویای بخش کشاورزی، به ترتیب استانهای هرمزگان و گیلان بیشترین توان بالقوه توسعه و استانهای بوشهر و خراسان جنوبی کمترین توان بالقوه توسعه را دارند. افزون بر این نتایج بررسی در زیربخشهای کشاورزی نشان میدهد که شاخص ضریب مکانی ایستا، به ترتیب در زیربخشهای ماهیگیری، دامداری و جنگلداری بالاترین میزان را دارد؛ در حالیکه بر مبنای شاخص ضریب مکانی پویا به ترتیب زیربخشهای ماهیگیری، جنگلداری و زراعت و باغداری بیشترین توان بالقوه توسعه را دارند. با توجه به نتایج تحقیق پیشنهاد میشود در آغاز قابلیت هر استان و نیز ظرفیتهای مورد نیاز استان متناسب با توسعه هر زیربخش کشاورزی، سنجیده شود و سپس ظرفیتسازی لازم برای پشتیبانی از توسعه هر کدام از زیربخشهای کشاورزی صورت پذیرد.

کلمات کلیدی:

زیربخش پایه، ضریب مکانی ایستا و پویا، پتانسیل توسعه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1201758>

